

Milí návštěvníci,

vítejte na trase Cyklostezky svaté Zdislavy, která vás provede přívětivou krajinou pod Lužickými horami z Nového Boru přes Svor, Cvikov, Kunratice u Cvikova a Velký Valtinov až do Jablonného v Podještědí, které je duchovním i zeměpisným středem její trasy. Odtud stezka pokračuje přes Rynoltice do Bílého Kostela nad Nisou.

Obec Rynoltice

Stojíte v obci Rynoltice mezi Ještědským hřbetem a Lužickými horami. V obci lze obdivovat hodnotné památky (barokní kostel sv. Barbory, fara, sousoší sv. Václava a Jana Nepomuckého v centru, pozoruhodná hřbitovní kaple, nově opravená socha sv. Jana Nepomuckého) a rozsáhlý soubor staveb lidové architektury. Obec tvoří kromě vlastních Rynoltic místní části Černá Louže, Jítrava, Nová Starost a Polesí, dnes převážně rekreačního rázu. Rynoltice jsou oblíbeným turistickým východiskem do Lužických hor. Vedle překrásné přírody v okolí – hlubokých lesů, vrcholů s vyhlídkami (Havran u Polesí, Popova skála) jsou zde atraktivní pískovcové skalní útvary (Bílé kameny, Panenská skála, Janovické poustevny, Horní skály, Vraní skály).

Střípky z historie obce Rynoltice

Rynoltice jsou rodištěm Georga Schichta a jeho syna Johanna, zakladatelů chemických závodů v Ústí nad Labem (dříve Georg Schicht AG, následně Severočeské tukové závody). Georg Schicht začal vyrábět v Rynolticích mýdlo, později patentované jako „mýdlo s jelenem“, již v roce 1848. Památnou událostí byl třídenní pobyt významného rakouského vojevůdce Ernsta Gideona von Laudona v obci během sedmileté války na jaře roku 1757.

Nová cyklostezka a bezpečnější silnice v obci Rynoltice

Rynoltice a sousední města a obce protínala již od první poloviny 19. století státní (císařská) silnice. Z intravilánu sousedních měst a obcí již byla silnice většinou vymístěna, v obci Rynoltice byla trasa silnice přes obec zachována. Proto byla silnice v roce 2023 upravena prvky ke zvýšení bezpečnosti dopravy. Na vjezd do obce a v centru byly vybudovány dopravní ostrůvky, podél silnice nové chodníky, přechody pro chodce, bezbariérová nástupiště autobusu a nové veřejné osvětlení. Směrem ke hřbitovu byla vybudována společná stezka pro chodce a cyklisty. Stezka je I. etapou realizace cyklostezky, která propojí obec Rynoltice s městem Jablonné v Podještědí bezpečnou cyklotrasou. Navazující úsek cyklostezky ke Lvové je již povolen územním rozhodnutím a v roce 2023 bude po dokončení potřebné projektové dokumentace požádáno o stavební povolení.

Stavbu v obci realizovala firma STRABAG a.s. podle projektu Ing. Petra Frančíka. Investorem stavební akce byly společně obec Rynoltice a Ředitelství silnic a dálnic ČR. Projekt byl spolufinancován z prostředků Státního fondu dopravní infrastruktury a Evropskou Unií, byl též podpořen z rozpočtu Libereckého kraje.

Upozornění: Dočasně je trasa cyklostezky sv. Zdislavy vedena oklikou přes Janovice v Podještědí. Údolím Panenského potoka je vyznačena a částečně upravena trasa PRO CYKLISTY, která ale není v celé délce dopravně bezpečná.

Cyklostezka svaté Zdislavy Nový Bor - Bílý Kostel nad Nisou

Cílem celého projektu je vybudovat samostatnou stezku, určenou pouze pro cyklisty a pěší, která vám umožní v celé délce bezpečnou a pohodlnou jízdu na kole i chůzi krajinou. Dnes je trasa ještě často vedena po stávajících, méně dopravně zatížených komunikacích. Sdružení Cyklostezka svaté Zdislavy Nový Bor - Bílý Kostel nad Nisou spolu s městy, obcemi a dalšími partnery projektu zajišťují nezbytnou projekční přípravu a postupně zajišťují budování úseků samostatné stezky. Prioritou sdružení Cyklostezka svaté Zdislavy je zvýšení dopravní bezpečnosti pěších a cyklistů, kteří jsou v současnosti nuceni využívat nebo úrovněově křížit dopravně zatíženou silnici I/13. Posláním celé stezky je pak především podpora rodinné rekreační turistiky a cykloturistiky v celé oblasti, kudy stezka prochází.

Na stezku navazují cyklotrasy Cesta k sousedům (Nový Bor), Cyklostezka Odra–Nisa (Bílý Kostel n. N.) a mezinárodní poutní stezka Via Sacra (Svatá cesta), která propojuje osmnáct významných církevních památek v severních Čechách, Horní Lužici a Dolním Slezsku. Stezka navazuje geograficky, duchovně i myšlenkově na žitavsko-pražskou větev Svatojakubské cesty, která je součástí historické sítě poutních stezek ke hrobu svatého Jakuba Staršího ve španělském Santiagu de Compostela.

Aktuální stav přípravy a realizace záměru cyklostezky r. 2023

Nyní již můžete využít úseky cyklostezky sv. Zdislavy z Nového Boru (od lávky v Arnultovicích) do Svoru, cyklostezky podél silnice I/13 z Drnovce do Kunratic u Cvikova, nový úsek v Rynolticích ke hřbitovu, cyklostezku z Jítravy do sedla Na Větrníku a cestu dále k mostu Na Rozkoši. Do konce roku 2023 bude dokončen nový úsek cyklostezky do Bílého Kostela nad Nisou, který zajistí propojení od Rynoltic s cyklostezkou Odra-Nisa. Aktuální stav přípravy a realizace úseků stezky je zakreslen v mapě.

O svaté Zdislavě (1220 (?) – 1252)

Na česko-lužickém pomezí žila Zdislava ve 13. století. S manželem panem Havlem z Lemberka měla několik dětí a vedla spořádaný rodinný život. Nehostinný hvozď na severu protínala obchodní stezka z Čech do Žitavy a právě při této staré zemské stezce, na soutoku Panenského a Kněžického potoka, vystavěl pan Havel kamenný hrad. Neví se přesně, kdy to bylo, první písemná zmínka, která se našla, je z roku 1241. Již tehdy byly v okolí roztroušeny vesnice, vesměs pojmenovávané podle svých zakladatelů: Heřmanice, Markvartice, Kněžice, Petrovice, Janovice a další. V blízkém Jablonném byla celnice. Gotický hrad Lemberk, v dnešní době zámek, byl od svého založení mohutnou hradní stavbou se zdmi dvoumetrové tloušťky, jak je vidět ještě dnes, po mnoha pozdějších úpravách. Ve své době sloužil spíše jako pevnost při důležité zemské stezce než jako pohodlné sídlo.

Pan Havel z rodu Markvarticů léta působil v královské družině Václava I. a zdá se, že získal území na severu Čech jako výsluhu. Následkem jeho činnosti se pak v tomto vzdáleném a zapomenutém koutu země rozhořel čilý ruch. Vznikaly nové vesnice, do nichž se stěhovali noví lidé. Duchovní zázemí poskytovali cisterciáci, kteří v té době zakládali kláštery v Oseku u Duchcova, ve Žďáře nad Sázavou, Mnichově Hradišti, Předklášteří u Tišnova a jinde. Jak Zdislava, tak Havel, s nimi udržovali kontakty, od nich převzali i péči o chudé a nemocné. Křesťanská víra vedla Zdislavu k tomu, aby lidem v širokém okolí sloužila svými vědomostmi, pomocí hmotnou i duchovní. Traduje se, že uzdravovala nemocné. Časem založila žebravé dominikánské kláštery v Jablonném a v Turnově a přimkla se k dominikánské spiritualitě.

Pro svůj svatý život byla Zdislava z Lemberka v roce 1907 prohlášena blahoslavenou a v roce 1995 byla papežem Janem Pavlem II. svatořečena. V barokní době, kdy do Jablonného v úctě k památce paní Zdislavy putovaly zástupy, byla podle této patronky severního pohraničí pojmenována studánka pod hradem Lemberk. Studánka byla vyhledávána zejména k léčení očních chorob. Tyto poutě, i když bez pompy, neveřejně a v daleko menším rozsahu, se konaly i během totalitního režimu. Cílem byl Lemberk, Zdislavina studánka a kostel sv. Vavřince v Jablonném v Podještědí s kryptou, kde je Zdislava pohřbena.

V současné době je svatá Zdislava patronkou Libereckého kraje. Cyklistická stezka, pojmenovaná podle ní, navazuje tedy aktuálním způsobem na tradici poutí, které od středověku nikdy neustaly.

Autorka textu o sv. Zdislavě: MUDr. Milena Černá,

ředitelka Výboru dobré vůle – Nadace Olgy Havlové